

УДК 316.347

Сафарова Г.Т.¹, Сергієнко Т.І.²

¹ студ. гр. Ю-217 НУ «Запорізька політехніка

² канд. політ. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

РАСИЗМ ТА КСЕНОФОБИЯ ЯК ЗАГРОЗА СОЦІАЛЬНОМУ ДОБРОБУТУ

У сучасному світі ми часто стикаємося з проблемами в суспільстві: різні соціальні конфлікти між індивідами або певними групами людей, несправедливість, соціальна стратифікація, розбіжність політичних поглядів, гендерна нерівність [5, с. 69]. Всі ці питання досі є актуальними, так як і расизм та ксенофобія. Ці поняття не потребують ні пояснення, ні аналізу. Їх невикорінні гасла і ворожість поширюються, та в будь-який момент можуть дезінтегрувати суспільство [4, с. 377]. Питанням боротьби з расизмом та ксенофобією займаються зарубіжні та вітчизняні дослідники такі як: Т. Цимбал, О. Калмикова, Л. Гумільов, О. Рібаков, С. Булгаков, М. Буроменський, І. Ніколайко, Л. Заблоцька, С. Ісакович, П. Недбайло, В. Буткевич та ін. Проте, не дивлячись на великий інтерес до зазначеної проблеми, сьогодні вивчення даного питання є актуальним.

Расизм та ксенофобія негативні явища, що відбуваються в суспільстві, вони завжди знаходили підґрунтя для розвитку. Особливою і основною групою ризику є молодь в силу свого психоемоційного стану, особливостей сприйняття світу, оточуючих, яскраво виражена потреба самореалізуватися. Взагалі, страх перед чужим і невідомим – це не нове явище суспільного життя, що притаманне явище людському суспільству протягом тисяч років. Аналізуючи досвід людства, можна вважати, що «страх перед чужим і невідомим був одним з перших важливих факторів формування суспільства».

Якщо «свій» є опорою і підтримкою, то «чужий», навпаки, – загрозою, загадкою, невідомим [1].

До 2005 року рівень ксенофобії в Україні залишався порівняно невисоким і не перевищував її рівень в інших посттоталітарних країнах. Він був меншим, ніж в інших країнах Центральної та Східної Європи – Болгарії, Румунії, Польщі, Угорщині, Чехії та ін. [3, с. 7]. На сьогодні, рівень неприязні українського соціуму до іноземців зріс, і саме мігрантофобія стала чи не найпоширенішим видом ксенофобії в Україні. На жаль, українці поступово втрачають раніше властиві для нації риси – гостинне та доброзичливе ставлення до іммігрантів, спокійне сприйняття звичаїв інших народів, повага до релігійних почуттів іноземців тощо.

Причина расизму - не колір шкіри, а людське мислення. Тому і зцілення від расових забобонів, ксенофобії і нетерпимості варто шукати насамперед у рятуванні від неправильних уявлень, що протягом багатьох століть були джерелом невірних концепцій про переваги чи навпаки, більш низькому положенні різних груп серед людства. Расистське мислення пронизує людську свідомість. Люди мовчазно схвалюють щоденні приниження людей у метро і на вулицях під приводом «перевірки паспортного режиму» - адже ті, кого перевіряють, якимось неправильно виглядають [2]. Ми повинні визнати, що не має тих чи інших, не треба лякатися сісти поряд в автобусі з людиною, яка не виглядає так, як ви. Ваша дитина, або друг, який пофарбував волосся у рожевий колір, або проколов собі язик, ніс, він теж не такий. Кожна людина індивідуальна незалежно від того, якого кольору у нього шкіра, як він виглядає, що одягає, на якій мові він розмовляє, та що їсть.

Таким чином, підводячи підсумок зазначимо, що у наш час расизм і ксенофобія проникають у свідомість людей, не тільки в нашій країні, а по всьому світу. Це явище є світовою проблемою, яка потребує вирішення. Незважаючи на те, що Міжнародні організації та ООН засуджують расизм та ксенофобію, та намагаються з ними боротися, ще недостатньо відпрацьована система протистояння ненависті та агресії. Всі люди рівні перед законом і мають право на рівний захист закону від усякої дискримінації і від усякого підбурювання до дискримінації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гринчак А.А. Протидія расизму, ксенофобії та екстремізму. Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 248 с.
2. Кравченко А. И. Культурология. Учебное пособие для вузов - 4-е изд. - М Академический Проект, Триеста, 2003. 496 с.
3. Расизм і ксенофобія в Україні: реальність та вигадки. / Харківська правозахисна група. Харків: Права людини, 2009. 192 с.

4. Сергієнко Т.І. Теоретико-методологічні підходи до розуміння політичної ідеології та її вплив на розвиток суспільства // The 4th International scientific and practical conference «Science, society, education: topical issues and development prospects» (March 16-17, 2020) SPC «Sci-conf.com.ua», Kharkiv, Ukraine. 2020. С. 376-380.

5. Сергієнко Т.І. Концептуальні засади сучасних політичних конфліктів в умовах інформаційного протистояння // Series of monographs Faculty of Architecture, Civil Engineering and Applied Arts Katowice School of Technology Monograph. 5 The authors bear full responsible for the text, quotations and illustrations Copyright by Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach, 2016. p.69-77.